

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

při sestavování druhého dvojčíslí časopisu pro rok 2014 jsem měla velkou radost, protože se ukázalo, že je k dispozici řada kvalitních, nesmírně zajímavých a – jako snad dosud nikdy – různorodě zaměřených empirických studií. Celkem jde dokonce o dvanáct příspěvků, které Vám stručně představím a přála bych si, abyste se s nimi také s radostí a potěšením seznámili v rozsáhlém čísle Psychologie pro praxi.

Nejprve se můžete seznámit s výsledky **empirických studií** zaměřených na společenské fenomény z úhlu pohledu sociologického či sociálně psychologického. Tematicky originální příspěvek **J. Buriánka** a **S. Pikálkové** přináší údaje o **násilí v partnerských vztazích zažívaném českými muži**. Věřili byste, že celoživotní prevalence zkušenosti s fyzickým násilím v partnerském vztahu dosahuje 10 %, že byl prokázán vliv typických rizikových faktorů na straně partnerky (alkohol, drogy, agresivita, částečně také sociální status) i vliv vzorců předávaných původní rodinou? Jde o studii, která vhodně doplňuje informace například o domácím násilí páchaném na ženách. **J. Výrost**, **M. Bičejevová** a **M. Očkajová** se věnují prediktorům subjektivní a psychologické pohody **zaměstnaných žen – matek dětí ve věku od 3 do 6 let z regionu východního Slovenska**. Zajímavé je, kolik proměnných a jaké kvality se na pohodě těchto žen podílejí.

Další příspěvek vychází z projektu zaměřeného na každodenní život nevidomých. **J. Franc**, **Z. Míkovec** a **J. Vystrčil** popisují kvalitativní výzkumný projekt **samostatné navigace nevidomých** v městském prostředí a jeho výsledky. Byl prováděn v rámci mezioborové spolupráce na poli Human Computer Interaction a jeho cílem bylo získat vhledy potřebné pro formulaci funkčních požadavků a design uživatelského rozhraní navigačního systému pro nevidomé, kteří právě samostatný pohyb vnímají jako zásadní pro kvalitu jejich života.

Další text nabízí dosavadní výsledky kvaziexperimentální výzkumné studie v oblasti dyslexie. Jeho autoři **L. Krejčová**, **Z. Bodnářová** a **L. Stehlík** v ní prověřují hypotézy specifických procedurálních výukových obtíží (SPLD hypotéza R. Nicolsona a A. Fawcetta) na české populaci osob s **dyslektickými obtížemi**. Zajímavé mi připadají nejen výsledky, ale i nové metody sběru dat, citlivé na užití řeči a jazyka a současně vyžadující proces učení, při němž dochází k přechodu od deklarativního k procedurálnímu systému zpracování informací.

M. Köverová se zaměřuje na **interakční styl učitelů** a hledá souvislosti s jejich osobnostními charakteristikami. Její zjištění poukazují na určité vztahy, ale je otázka, jak mohou ovlivňovat běžnou edukační praxi. Od profese učitele k profesi **manažera** nás přenese příspěvek **J. Procházky**, **M. Vaculíka** a **P. Smutného**, ve kterém zkoumali

134 manažerů fiktivních podniků a 2446 jejich podřízených po skončení tříměsíční manažerské simulační hry vysokoškoláků a zaměřili se na vztah efektivitu leadera, transakčního a transformačního leadershipu. Ačkoli šlo o simulační hru, výsledky jsou zajímavé.

V další empirické studii autorky **M. Hricová** a **N. Bartošová** obrátily svou pozornost na **sebeúctu žen po čtyřicítce**. Už v anotaci autorky uvádějí, že tyto ženy mají průměrně vysokou sebeúctu. Avšak ženy, které pravidelně sportují, mají signifikantně vyšší úroveň sebeúcty v porovnání s nespportujícími ženami. Ostatní už v článku samotném. Sport a **motivace k výkonu hráček volejbalu** je ústředním tématem příspěvku **V. Balákové**. Autorka se zaměřila na juniorské hráčky volejbalu dvou týmů a zjišťovala míru celkové výkonové motivace, míru sledovaných subškál výkonové motivace a vybraných dimenzí osobnosti. Všechny hráčky výrazně spojoval – jak jinak – faktor soutěživosti!

Studie **K. Maňasové** se zaměřuje na působení počítačového tréninku pomocí programu HAPPYneuron Brain Jogging na **zlepšení kognitivních funkcí** (paměti a pozornosti) u osob po cévní mozkové příhodě a po traumatickém poškození mozku. Zúčastnilo se jí 44 pacientů, rozdělených do experimentální (N = 28) a kontrolní (N = 16) skupiny. Ukázalo se, že experimentální skupina pracující s uvedeným programem dosáhla signifikantně vyššího zlepšení u pěti ze třinácti sledovaných testových subskórů a u dvou subjektivních dotazníků.

R. Hermánková, **H. Jahnová** a **P. Ješina** svým příspěvkem poukazují na význam psychologického vyšetření se zaměřením na **exekutivní funkce v rámci diagnostického procesu u vzácných dědičných metabolických poruch**, kdy včasné stanovení diagnózy je důležité pro zahájení léčby. Specifika psychologického profilu u dospělých pacientů s Niemann-Pickovou chorobou jsou demonstrována třemi kazuistikami.

R. Hacklová jako cíle své studie stanovila ověřit psychometrické parametry pilotní verze české škály Post-Critical Belief Scale (PCBS-short) a zjistit, zda existují rozdíly mezi čtyřmi postoji k religiozitě a vybranými psychosociálními aspekty osobnosti. Autorka prezentuje celou řadu výsledků souvisejících s religiozitou u dospělých. Mě například zaujalo, že žádná z náboženských dimenzí se neprokázala jako významný prediktor kvality života.

Nakonec se **J. Šípek** zamýšlí nad **Rorschachovou metodou**. Přehledová studie připomíná některé méně obvyklé pohledy na tuto metodu, která stále patří k nejpoužívanějším psychodiagnostickým nástrojům. Velmi inspirativní je pohled autora věnovaný jungiánské perspektivě Rorschachovy metody. V závěru nabízí pohled na aplikaci Rorschachovy metody v oblasti umění. Znalec této metody J. Šípek závěrem střizlivě konstatuje, že i když ne vše se ukazuje jako slibné pro praktické užívání, je v této oblasti co objevovat a nad čím přemýšlet.

Opravdu hodně zajímavých i inspirativních sdělení, že?

Ačkoli už jsem v minulém editoriale autorů vyzývala, aby abstrakta svých příspěvků, která jsou překládána do angličtiny a němčiny psali obsažně, věcně a informativně, dělám to znovu, protože jejich elektronická dostupnost podporuje citovanost článků a tím i možnost umístění periodika do dalších databází. Posílejte své příspěvky, rádi se jimi budeme zabývat a prostřednictvím našeho časopisu s nimi seznamovat odbornou psychologickou obec i její příznivce.

Praha, květen 2014

doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.
předsedkyně redakční rady PpP